

Forslaget og ændringsforslagene sattes til forhandling under ét.

Ordføreren for forslagsstillerne (J. O. Krag): Det forslag til beslutning om vigtige dele af dansk udenrigspolitik, vi nu har til anden behandling, har unægtelig været meget længe undervejs. Socialdemokratiet fremsatte sit forslag den 20. november, og vi havde første behandling i januar, men først i dag efter både vinter og vår, påske og pinse har vi anden behandling, tæt op mod den 1. juni og tæt op mod datoen for folketingets normale hjemsendelse. Men der er pres på folketinget, der er nærmest kaos i lovgivningsarbejdet. Det er ikke formandens skyld, det er ikke oppositionens skyld, det er regeringens skyld — for en ordens skyld understreger jeg: den nuværende regerings.

Går man de mange ændringsforslag igennem, vil man se, at de i vekslende grad af klarhed og præcision udtrykker partiernes syn på, hvad der bør være Danmarks udenrigspolitik på de udvalgte områder, forslaget til beslutning omfatter. Klarest og mest præcist er der taget stilling i det socialdemokratiske ændringsforslag.

Vi opfordrer regeringen til at tage initiativ ikke til en øjeblikkelig indkaldelse af en europæisk sikkerhedskonference, men til at indkalde til et uformelt og forberedende møde mellem de interesserede lande om at forberede en sådan europæisk sikkerhedskonference. Det kan være alle interesserede lande, man tager med til sådan en forberedende konference, hvis man skønner, at det er bedst; det kunne også, da der er tale om et ganske uformelt møde, være et håndplukket udvalg af lande, hvis man skønnede, at det var bedst.

Dette forslag fremsatte socialdemokratiet allerede i begyndelsen af september i fjor på partiets årsmøde, men udenrigsministeren har stadig afvist det. Øjensynlig nærer udenrigsministeren en frygt for danske initiativer, der på en klar måde kan præcisere vort lands udenrigspolitiske indstilling over for omverdenen og skaffe os en vis ind-

flydelse i retning af at sikre, at selv de små muligheder for at fremme fred og afspænding bliver udnyttet. Især efter Czekoslovakiets besættelse i august måned i fjor var det vigtigt, at viljen til en fortsat afspændingspolitik blev slået fast, men regeringen og udenrigsministeren ville ikke og lod skinne igennem, at de ikke anså tiden for at være moden til et sådant initiativ.

Nu er tidspunktet for et dansk initiativ forpasset. Et andet land, nemlig Finland, har taget det afspændingsinitiativ, vi opfordrede den danske regering til at tage, og den danske regering har som en anden hr. Flovmand måttet erkende initiativets rigtighed og betimelighed og tilslutte sig det og forsikre, at man rigtignok ville yde det sin fulde støtte. Det er beklageligt, at Danmarks udenrigsminister over for denne opgave manglede det nødvendige mod og fremsyn, og det er beklageligt, at også regeringspartierne, ikke alene venstre, men også de radikale og de konservative, har støttet udenrigsministeren i denne politik, eller man burde vel rettere sige denne mangel på politik.

Punkt 2 i det socialdemokratiske ændringsforslag kræver initiativ med henblik på en generel ophævelse af kontrolrådspasordningen for borgere fra Østtyskland. Om socialdemokratiets ønske om en generel ophævelse af reglerne om, at en østtysk statsborger for at rejse til et NATO-land skal søge kontrolrådspas hos vestlige militærmyndigheder i Berlin, kan jeg gøre følgende bemærkninger.

Hvis man studerer denne ordnings historie, vil man finde, at den må ses som et rudiment fra det allierede fællesstyre, som herskede over det sammenbrudte Tyskland i 1945. Dengang krævedes sådanne pas, når tyske borgere ville rejse fra en af de besatte zoner til en anden, og det krævedes også, når en tysk borger fra en af zonerne ville rejse til udlandet. Forholdene er unægtelig noget ændrede siden dengang, ja, de er helt forandrede.

Målet har været at fastholde, at man ikke